

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 208. szám.

Kedd, szeptember 14.

A rendkívüli megyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szept. 14.

A vármegye mai rendkívüli közgyűlése főleg a szekularizáció körül forgott. Ez a kérdés Hajdúvármegye révén mindenütt mozgalmat keltett a törvényhatóságok ter-
meiben s így nálunk is. Azonban a mi törvényhatóságunkban inkább csak akadé-
mikus eszmecsere forgott a kérdés körül s végeredményében a felszólalók és a tör-
vényhatóság tagjai is egyhangulag hozzá-
járultak az állandó választmánynak Hajdu-
vármegye átiratát elutasító javaslatához.

A többi figyelemreméltó tárgyakat vita nélkül intézték el, a kisebb ügyeket pedig az állandó választmány javaslata szerint szintén vita nélkül fogadták el.

A közgyűlésről szóló tudósításunk egyébként a következő:

Torontálmegye törvényhatósága ma dél-
előtt rendkívüli közgyűlést tartott, amely külsőleg a rendkívüli ülések szokásos közepes arányainak keretében mozgott.

A közgyűlést Botka Béla főispán, mint elnök pontban 10 órakor megnyitja s előadja, hogy a rendkívüli közgyűlést elsősorban az őszi rendes közgyűlés határidejének kitűzése, más-
részt az időközben összegyűlt tárgyak elintézése tette szükségessé. Miután más bejelenteni valója nincs, áttérnek a tárgysorozatra.

A tárgysorozat.

Dr. Vinczehidly Ernő megyei főjegyző előadja Árvavármegye átiratát, amely kéri To-
rontálmegyét, hogy támogassa a törvényhozáshoz intézett fölirotat a készpénzfizetések fölvétele iránt. Az állandó választmány pártolásra ajánlja s a közgyűlés e szerint is határoz.

Ugyancsak pártolja a közgyűlés Fejérvár-
megye átiratát a takarmánykivétel megállása tárgyában.

A szekularizáció.

Most következett sorra Hajdúvármegyének az egész országban élénk mozgalmat keltett határozata, amely határozat tudvalevőleg a tör-
vényhozástól a szekularizáció keresztülvite-
lét kéri.

A kérdés nálunk is nagyobb vitát keltett s a közgyűlésen megjelentek figyelemmel fordultak az előadó felé, mikor az ügyet előadta.

Dr. Vinczehidly Ernő előadó, miután ismertette Hajdúvármegye átiratát, meg-
indokolta az állandó választmány javaslatát, amely mint ismeretes, Hajdúvármegyével szem-
ben fogial állást. Az előadó kifejti, hogy elég csak két szempontból megvilágítani a kérdést s kitűnik, hogy az állandó választmány javaslatá-
val a leghelyesebb alapra helyezkedik. Nemzet-
gazdasági szempontból, amely e kérdésben az egyik főszempont, nincs annyira tisztázva a kérdés, nem érlelődött meg annyira, hogy most egyszerre a szekularizációt kimondani lehessen. Nagy, lelkiismeretes előtanulmányra, előkészí-
tésre van szükség, míg egy ilyen kérdésben komoly hivatalos testület állást foglalhat. De a másik főszempontból, politikai szempontból sem lehet ma még komolyan venni a kérdést, mert ugyan el lehet-e képzelni, hogy a mai viszonyok között a szekularizációt megvalósítani lehet, E helyett azonban a kérdés csak kárt okozhat, ki-
élezheti a felekezeti ellentéteket s a jelenlegi súlyos viszonyokat még jobban összekuszálhatja, úgy hogy a kérdés fölvetése és napirenden tar-
tása romboló hatással bír. Ezért helyes az ál-
landó választmány javaslata s azért ajánlja el-
fogadásra az indítványt, amely a következő:

Torontálmegye közönsége anélkül, hogy Hajdúvármegye feliratát érdemlegesen tár-
gyalás alá venné, az abban foglalt indítvány felett napirendre tér. Mert a fölvetett óriási horderejű kérdésnek az ország mai súlyos hely-
zetében való tárgyalását nemcsak időszerűtlene-
nek, de egyenesen megengedhetlennek tartja.

A kérdéshez elsőnek dr. Várady Imre szólalt föl, aki kifejtette, hogy a szekularizáció kérdését a modern korszellem aktuálissá és meg-
oldásra szükségessé tette úgy gazdasági mint szociális szempontból. Hajdúvármegye határozatát azonban nem tartja alkalmasnak. Véleménye szerint a kérdést úgy kell precizirozni, hogy az egyháznak egyházi célokra szánt ingó vagy ingatlan birtoka továbbra is maradjon meg az egyház tulajdonában, azonban az östermelésre szánt ingatlanok szekularizáltassanak. Ez az ő álláspontja s midőn felszólalt, csak ezt az állá-
spontját óhajtotta kifejteni, mert egyebekben méltányolja az állandó választmány javaslatát s azt elfogadja, azzal, hogy a „megengedhetlen“ ki-
fejezés hagyassék ki.

Magyar Pál Várady Imrével polemizálva cáfolja annak argumentumait, majd erőlesen tiltakozik a szekularizáció ellen, mert szerinte jogtalan és igazságtalan s az ország bonyolódott helyzetében kész veszedelem. Fejtette a tár-
sadmali és vallási veszedelmeket, a kérdésnek az egész életre, a mai társadalomra, a tulajdon-
jogra zuduló bomlasztó hatását, a melyek az ő véleménye szerint úgy társadmali, mint nemzeti szempontból a leghatározottabban elutasítják a szekularizáció kérdését napirendről. Bár nem felel meg az állandó választmány javaslata minden tekintetben az ő felfogásának, mert ő a limine elutasítaná Hajdúvármegye átiratát, azonban a békeesség kedvéért hozzájárul az állandó vá-
lasztmány javaslatához.

Kaufmann István agrárszempontból fej-
tegette a kérdést, egyébként pedig hozzájárul az állandó választmány javaslatához.

Jankó Ágoston alispán rámutat arra, hogy az állandó választmány javaslata azt is tartalmazza, hogy a törvényhatóság minden vita nélkül térjen napirendre a kérdés fölött. Ez ugyan nem így történt s a felszólalók sok argumentumot hoztak föl a szekularizáció mel-
lett és ellene, de végül mindegyik hozzájárult az állandó választmány javaslatához. Hogy a végeredményben egyhangú és vita nélküli legyen a vármegye határozata, azt javasolja, hogy Várady javaslata értelmében hagyják ki az áll-
választmány javaslatából a „megengedhetlen“ kifejezést s így azután egyhangú lehet a vár-
megye álláspontja. (Éljenzés.)

A közgyűlés egyhangulag e szerint is hatá-
roz s ezzel a kényes kérdés fölött szerencsésen tulesett a közgyűlés.

A többi tárgyak.

A tárgysorozat többi tárgyainak tárgyalása során dr. Vinczehidly Ernő előadó, ismertette Háromszékvármegye levelet a képviselő választói jog kiterjesztéséről és gyakorlásáról alkotandó törvényjavaslatnak a mostani törvényben szereplő „régijogosság“ föntartása tárgyában. A köz-
gyűlés a levelet tudomásul veszi.

Jásznagykunszolnok határozatát, hogy az anya-
könyvi díjak ne a községnek hanem a jegyzők-
nek fizetessenek, a törvényhatóság pártolja.

Esztergomvármegye határozatát a borital-
adó leszállítása dolgában szintén pártolja a köz-
gyűlés azzal, hogy viszont a pálinkaadó föl-
emeltessék.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület kérésére a magyar földrajzi társaság vándorgyűlése költségeinek fedezésére a közgyűlés 500 koronát szavaz meg az egyesületnek.

A muzeumok és könyvtárak országos fő-
felügyelősége értesítette Torontálmegyét, hogy a vármegyei közkönyvtár és muzeumnak az alispán által fölterjesztett építési terveit és költségvetését Hültl Dezső építészeti országos főfelügyelő fölülvizsgálata alapján elfogadja és jóváhagyja némely kisebb módosítással. Ennek folytán az alispán a mai közgyűlésen előterjesztést tett, hogy az építési terveket és költségvetést tegye a törvényhatóság magáévá és terjessze azokat így a belügyminiszterhez is jóváhagyásra. Egyszersmind kérte az alispán a törvényhatóságot, hogy adjon fölhatalmazást neki, hogy azokat a munkálatokat, a melyekre a muzeum céljaira felretett alapokból fedezet van, e fedezet erejéig nyomban foganatosíthassa.

A közgyűlés az alispán előterjesztéséhez egyhangulag hozzájárul.

Miután Botka Béla főispán indítványára az őszi rendes közgyűlés hatá-
idejét október 11-ikére kitűzték, a többi tárgyakat az állandó választmány javaslata értelmében vita nélkül elfogadták.

Ezzel a közgyűlés még déli 12 óra előtt véget ért.

Torontálmegye jövő évi költségvetése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szeptember 14.

Torontálmegye állandó választmányáa tegnapelőtt tárgyalta a vármegye 1910. évi költségvetését, a melyet elfogadásra ajánl a jövő hónapban tartandó rendes őszi közgyűlésnek.

A nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség javaslata alapján megállapított költségvetés a következő:

Szükséglet 1910-re . . .	685.311 kor. 32 fillér.
Felvezet	77.306 „ 27 „
Hiány	608.005 kor. 05 fillér.

Ebből állami javadalmazás útján fedezendő: az 1909. évre engedélyezett

áll. javadalmazás volt 594.963 kor. 34 fillér,
a jelen költségvetésbe be- állított áll. javadalmazás 608.005 „ 05 „
ami a múlt évvel szemben 13.041 „ 71 „ emelkedést mutat.

A költségvetés indokolása szerint a tiszt-
viselő, segéd- és kezelő-személyzet, valamint az altiszt-
és szolgaszemélyzet fizetési és lakpénze címén az 1909. évre megállapított összeggel szemben 1899 kor. 97 fillérrel több irányoztatott elő, mert:

a) az egyes tisztviselőknek fizetése az év-
közi előlépések folytán 3649 kor. 97 fillérrel emelkedik;

b) a gépházfelügyelő 4300 koronát kitevő illetményeit az állami javadalmazás terhére kellett átvenni, mert az utialap más célokra le van foglalva, hogy ezen illetmények fizetésére teljesen képtelen, miután a gépházfelügyelő ki-
zárólag közigazgatási adminisztráció szolgálatot teljesít, illetményeivel az utialap semmi esetre sem terhelhető meg;

c) két új szolgabírói állás, még pedig egy a IX. és egy a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába 5930 kor. összzemélyi járandósággal rendszere-
sítettett, úgy, hogy két közigazgatási gyakornok állás 2000 korona összzemélyi járandósága meg-
fizettetett.

Ezen állások szervezése szükséges volt, mert, midőn az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményei a statusrendezés folytán az egész vonalon emelkedett, az igen fontos köz-
igazgatási előadói teendőket végző, nagyrésben 8-10 évi szolgálattal bíró közigazgatási gyakor-
noktól az előmenetel megvonható nem volt. Ezen szociális szempontból is felelte szükséges intézkedés a közigazgatási tisztviselők ambíciójá-
nak emelése mellett, a minden irányban meg-
követelt kiváló munkaeredmény biztosításával, úgy az állam, mint a nagyközönség erkölcsi és anyagi érdekét szolgálja.

d) Rendszeresítettett egy árvaszéki jegyzői állás, a IX. fizetési osztály fokozatában évi

2630 korona összelletményvel. Ezen állás szerzése a törvényhatóságnak kiváló gondját kell hogy képezze, mert a jelenleg rendszeresített árvaszéki tisztii személyzet az ügykörébe utalt igen fontos rendkívüli anyagi felelősséggel járó és gyakran felette bonyolult ügyeket a kivánt pontossággal ellátni képtelen.

Dr. Gyertyánffy Jenő pancsovai főszolgabíró folyó év május hó 2-án töltötte be és Főris József zombolyai főszolgabíró 1910 évi május hó 20-án tölti be a főszolgabírói állásban 15 évi szolgálati idejét, miért is ezeket tekintve, hogy hivatásuk magaslatán állanak, működésükkel kiváló érdemeket szereztek, úgy a törvényhatóságnak, mint a társadalomnak hasznos és kimagasló tagjai, előbbi 1910. év január hó 1-től és utóbbi 1910. év június hó 1-től a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába kelletvén előléptetett, ezen előléptetés 1910. évre 723 korona 33 fillér többletet jelent. Ezen többletek azonban ellensúlyoztatnak azáltal, hogy egyes magasabb javadalmazású tisztviselői állások részint nyugdíjazás, részint elhalálozás következtében változáson mentek át, azok helyett kisebb illetményekkel töltettek be.

A díjnokok járandóságánál 384 korona többlet van, ami onnan ered, hogy 1909. évre 6 díjnok helyett 5 díjnok volt felvéve.

Altisztek és a szolgaszemélyzet ruházata és egyéb felszerelése címén 906 korona 35 fillér többlet van. Ez onnan származik, hogy míg 1909. évre köpenyeket szerzettettek be, addig 1910. évre mente és téli zubbony szerzendő be, ami a köpenyénél jóval drágább.

Az irodai szükségleteknél 900 korona többlet áll elő, mert a könyvkötői munka, a különféle anyagok és szereknél a megelőző évi tényleges eredmény vétetett alapul, ami az emelkedő anyagok ára és a munkaviszonyok rosszabbodásával igazolva van.

Fűtési és világítási költségek rovatában 6400 korona a többlet. Az onnan ered, mert az előirányzatnál az előző évi tényleges eredmények vétettek alapul és a fűtőanyagok árának emelkedése kizárja azt, mint azt különben a tapasztalat is mutatja, hogy ezen szükségletek bármily takarékosággal is az előirányzott összegnél kevesebb összeggel fedeztetessenek.

Napidíjak és utiköltségeknél is van többlet, ami abban találja indokait, hogy mint a megelőző évi tényleges eredmény is mutatja, a legfontosabb gazdálkodás és körültekintéssel sem lehet külszolgálatokat a közigazgatás érdekének kockázatása nélkül oly mérvben redukálni, hogy a felmerülő költségek az eddig szokásosan engedélyezett hitelekben fedezetet találjanak.

Épületek fenntartása körül 750 korona többlet mutatkozik azért, mert az előirányzat a tényleges eredmény és az elodázhatlan szükségletnek megfelelően vétetett.

A különféle egyéb kiadások rovatában 18365 korona a többlet. Ez abban találja indokait, hogy a gépkezelési költségek a folyó évre jóváhagyott költségvetésből töröltettek. Ezen költségek azonban újból felveendőek voltak, mert a főszolgabírói irodakezelése, ha a gépkezelők onnan eltávolítottak, nyomban fennakad. Máskülönben ezen költségek az államra terhet nem rónak, mert azokhoz a községek, belátva annak feltétlen szükségét és azt, hogy az a nagyközönség érdekét szolgálja, készséggel járulnak hozzá. Másrészt a gépkezelő személyzet elbocsátása és azok existenciájának a megsemmisítése nem állhat érdekében sem az államnak, sem a törvényhatóságnak. Tekintve továbbá azt is, hogy a belügyminiszternek 6269/1909. számú rendeletével az ujoncozási költségekből 6600 korona a költségvetésből töröltetett és az a folyó évre lehagyott és így a főszolgabírók erre költséggel nem rendelkezvén, kénytelenek lesznek a sokszorosított gépkezelőket e célra felhasználni, ezen előirányzott tétel jóváhagyása elkerülhetetlen szükséglet képez. Az ezen rovatban mutatkozó csekélyebb összegű más többlet a tényleges szükségletben és a megelőző évi tényleges eredményben találja indoklását.

Atmeneti kiadásoknál az új írógépek beszerzése és becseléséről szóló rovatban 2500 korona többlet mutatkozik. Ennek indoka az, hogy a főszolgabírói hivatalok legnagyobb részben írógépekkel nincsenek ellátva, tehát hogy a folyton fejlődő közigazgatási feladatoknak és a kezelőszemélyzettel arányban nem álló irodai teendőket ellátásában fennakadás ne aljon elő, gondoskodni kellett azoknak írógépek birtokába való helyezeséről, valamint a megyei kiadóhivatalban levő régi, használhatatlan Yost-féle gépek kicseréléséről.

A fedezet: Cselekvő tőkék kamatai. Itt 1509 korona 27 fillér a többlet, ami a tényleges állapotnak felel meg.

A pótdadónál 6541 keveslet van, ami onnan származik, hogy a törvényhatóság a díjnoki illetmények rendezése alkalmából előállított többletet az alapnapidíjjakkal együtt teljes összegében a pótdadó terhére vette fel, holott a belügyminiszter 16550/1905. sz. rendeletével ily címen csak 3358 korona több kiadást utalt át a 1/2%-os fizetés felemelési pótdadó terhére és így a vár-

megyei pótdadót csak ezen, valamint a 83696/1906. belügyminiszteri számú rendelettel rendszeresíteni engedett 3 díjnak 2190 koronát tevő összilletménye, vagyis e címen összesen 5548 korona és ezen kívül a főjegyző 400 korona, egy aljegyző 600 korona, egy aljegyző 400 korona egy gépész 700 korona és egy árvaszéki ülnök 400 korona személyi pótléka, vagyis mindössze 8048 korona terheli.

A pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvetőség javaslata alapján az állandó választmány a költségvetést, mely teljesen reális, a vármegyei törvényhatóságnak elfogadására ajánlja.

HIREK.

Tájékoztató.

A fűrdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 óráól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 6-tól 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 10 óráig. A kádfűrdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfűrdő minden nap délután.

Szeptember 17. Hitelközvetkező közgyűlése.
Szeptember 25., 26., 27. A Magyar Földrajzi Társaság vándorgyűlése.
Október 4. A közig. biz. ülése.
Október 11. Őszi rendes közgyűlése.

— **A hitelesítő közgyűlés.** A mai megyei közgyűlésre, a hitelesítő közgyűlést a főispán indítványára szeptember 17-ikére tűzték ki.

— **Ülések a városnál.** Nagybecskerek város közevési-bizottsága ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, míg ugyancsak ma délután 4 órakor a pénzügyi bizottság ülésezett. A bizottsági üléseken hozott fontosabb javaslatokat lapunk holnapi számában közöljük.

— **A Földrajzi Társaság kongresszusa.** A Magyar Földrajzi Társaság kongresszusa iránt az ország tudósi sorában egyre nagyobb az érdeklődés s mind többen jelentkeznek a társaság titkárságánál. A jelentkezési határidő holnap jár le, amely után a társaság titkársága közli a teljes névsort, valamint a vándorgyűlés tudományos programját is. A szeptember 25-iki ismerkedő estély alkalmából, tekintettel a kiváló kulturális eseményre, a kulturregysület kérésére a kaszinó-társulat elnöksége szíves készséggel díjtalanul bocsátotta az illusztris vendégek rendelkezésére a kaszinó összes termet. Vasárnap, 26-ikán a város nevezetességeinek megtekintése során a tudósok Burget József tanár, a tájékoztató-bizottság elnökének kalauzolásával megtekintik a főgimnázium híres madárgyűjteményét, továbbá a város egyes sajtószervei természetű nevezetességeit, Streitman Antal tanár kalauzolásával pedig a szőnyeggyárat tekintik meg. Igen fényes pontja lesz az nap este a vármegyei háznál Botka Béla főispán fogadó estélye, a melyre a vendégeken kívül hivatalos lesznek a vármegyei és városi élet előkelőségei. Nagy érdekű és kiváló lesz az a tudományos előadás, a melyet egyik kitűnő tudósunk tart 26-ikán este a városi színházban. Ez az előadás nagyrészt díjtalan lesz s csak a földszinti és első emeleti páholyokért kell fizetni négy koronát. A színházi előadásra a jegyeket a kulturregysület titkársága osztja ki a jövő héten s a páholyokat is a jövő héten lehet majd megváltani Mangold Lipót könyvkereskedésében. A társaságnak szeptember 26-ikán, vasárnap délelőtt a vármegyei háza nagytermében tartandó diszgyűlésen mindenki részt vehet s közönségünk bizonyára nem is fogja elmulasztani a részvételt, hogy a tudósok minél nagyobb számmal lássák maguk előtt az érdeklődő közönséget.

— **Egyházi kinevezések.** Csernoch János dr. megyés püspök a csanádi egyházmegyében a következő személyváltozásokat eszközölte: Plébánossá kinevezte Gróczky Pétert Varjasra, Uitz Miklóst Kisjécsára; plébánoshelyettesi minőségben áthelyezte: Schweninger Jakabot Ferencfalvára, Anton Miklóst Ujmoldovára, Packy Pétert Knézre, Lesnyák Józsefet Agára, Andrassy Pétert Nadrághra és Bartha Józsefet Csenére. — **Kápláni minőségben** Mátyás Béla Szeged Belvárosba, Lengyel István Szeged Rókusra, Krón Ferenc Kistelekre, Schaffer Vilmos Nákófalvára, Prem Péter Nagybecskerekre, Czibusz Józsefet Staielakra és Jakesch Pál Vingára helyeztetett.

— **A zsidó újév.** Csütörtökön lesz a zsidók újéve, a Roshasono, amikor a zsidók időszerűtása szerint a 5670-ik esztendőbe lépünk. Mint ősrégi bibliai nép, a zsidóság újév gyanánt

ünnepléi Tisri hónap első két napját, még pedig teljes szigorúsággal. Ezen a napokon harsan fel a sofer (kürt) emlékeztetésül azon frigyre, melyet Isten Ábráhámmal kötött az egész emberiség javára. Az újév alkalmából a nagybecskereki izraelita templomban holnap este istentisztelet lesz, mely 6 órakor kezdődik.

— **Vivótanfolyam a gimnáziumban.** A nagybecskereki főgimnázium jeles tornatanára Kriztián Jenő, az idén vivótanfolyamot rendez a kezdők, illetőleg az alsó osztályú gimnázisták számára. A tanfolyam az intézet tornacsarnokában lesz s szeptember 15-ikeig jelentkezni lehet Krisztián tanárnál. A tanfolyam díja havonként öt korona.

— **Halálozás.** Kaáli Nagy Ákos buziásfűrdői járási számvevőt aki több évig Nagybecskereken is működött sulyos csapás érte: édes anyja, Kaáli Nagy Károly volt szatmármegyei főszolgabíró, földbirtokos és nyug. 1848/49. honvédkapitány f. hó 9-ikén, 84 éves korában Buziásfűrdőn elhunyt. A köztiszteletben állott férfiú halála benső, mely részvétet keltett és az impozánsan kifejezésre jutott a f. hó 11-én Buziásfűrdőn végbement végtesztességén. Halálát nagy számú család gyászolja, köztük özvegye szül. nagysombori Sombory Francziska, gyermekei: Irma férj. özv. turczi Papp Elemérné, Kálmán, Sándor és Ákos.

— **Az esküdtek lajstroma.** A vármegyei törvényhatósága mai rendkívüli közgyűlésében az alispán előterjesztésére az esküdtek évi lajstromát összeállító-bizottságba az egyes bíróságok területére a maga részéről a következő bizalmiférfiakat választotta meg:

A nagybecskereki törvényszékhez: Solymos Gusztáv (Törökbecse), dr. Annau Ernő (Nagybecskerek), Oldal Antal (Nagybecskerek), Fendler Károly (Módos), Franz J. László (Nagybecskerek), dr. Gyertyánffy László (Gyér), Jenovay Zoltán (Szerbittebe), Jagodics Bogumil (Bóka), dr. Klein Mór, dr. Kiss János, dr. Gyorgyevics Milos, Haidegger Ödön (Nagybecskerek).

A nagy kikindai törvényszékhez: Babics József (Zombolya), Bogdán Emil (Nagykomlós), Bogdán Márk (Nagykikinda), Draxler Lipót (Nagykikinda), Manzin Lajos (Zombolya), Bayer Alajos (Bocsár), dr. Putnik Száva (Nagykikinda), Riesz Jakab (Nagyszentmiklós), Hepp Mátyás (Zombolya), Vinczevidy Izso (Nagykikinda), Káztory János (Nagykikinda), Pavlicsek József (Nagykikinda).

A pancsovai törvényszékhez: Doleschal Lajos (Lajosfalva), Gacsal János (Torontálvásárhely), Bohus Károly (Franzfeld), Jovanovics Gyula (Antalfalva), Mihajlovics Dusan (Jarkovác), dr. Pejov Lipót (Antalfalva).

— **Köszönet.** A helybeli róm. kath. árvaháznak özv. dr. Grandjean Józsefné 20 koronát és Kiss Sarolta egy zsák burgonyát adott. A nemesszivü adományozóknak ezuton mond hálás köszönetet az árvaházgyelet elnöksége.

— **Adományok a tűzoltótestületnek.** A legutóbbi tüzesetek alkalmával a Grün fakeskedő cég a tűzoltók megvendégelésére 10 koronát, a Bauerle testvérek hentes pedig egy drb nagy szalmit és egy párizsit ajándékozott. Ugyancsak Kellner József gyógyszerész a szőlejtében történt tüzeset alkalmából is 30 koronát adott a testületi pénztárnak. A testület parancsnoksága ezuton mond köszönetet a nemesslelkü adakozóknak.

— **A tolvaj katonaszökevény.** Temesvárról írják a következőket: A temesvári rendőrség tegnap egy katonaszökevényt tartóztatott le, aki szökése által annak idején egy nagyon szépen indult karrier elé gördített akadályt. Mintegy két év előtt történt, hogy a huszonkilencedik gyalogezrednek Nagybecskereken állomásozó századának egy főhadnagya, akit uri modoráért és tudásáért mindenütt szerettek, Kohn (Kunodi) Emil káplárt kétezer korona hivatalos pénzzel a postára küldte feladás végett. Kohn azonban nem adta fel a pénzt, hanem az összeggel kiszökött Romániába. A főhadnagy, aki a káplár által sikasztott összeget nem tudta megtéríteni, kénytelen volt nyugalomba vonulni. Nagybecskerekéről Temesvárra jött és itt egy bankban nyert alkalmazást. Tegnap délután az utcán sétálva egyszerre meglátta a járó-kelők között Kohn Emilét. A volt hadnagy azonnal elment a rendőrségre, ahol feljelentette Kohn-t. A rendőrség a tolvajt ma reggel Korvin Mátyás-utcai lakásán letartóztatta és átadta a katonai hatóságnak, amely megindította ellene az eljárást.

— **Nyilvános elszámolás és köszönet.** A Sirályok evezős-társaságnak e hó 4-én tartott kabaré-estélyének bevétele a felülfizetésekkel együtt 477 korona volt. Ebből az összegből fedezte a rendezőség a 220 korona 60 fillért kitevő kiadásokat s így maradt az egylet pénztára javára tiszta feleslegként 256 korona 40 fillér. Felülfizettek a következők: Dr. Várady Imre 20 korona, Közgazdasági bank 10 korona,

Vági Sándor 3 korona, B. Pali, Mihálovics Péter, dr. Nónay Pál 2—2 korona, Oroszi Lajos és Prokisch Gyula 1—1 korona. Ezekért a felülfizetésekért ezután mond köszönetet a rendezőség.

Országos vásár. Csantavér község előjárósága átiratban értesíti a nagybecskereki rendőrkapitányságot, hogy ott a legközelebbi országos vásárt folyó hó 19-én tartják meg.

A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz beérkezett értesítések szerint Temesváron folyó hó 23, 24, 25 és 26-án, Buziáson pedig október 1, 2 és 3-án tartják meg a legközelebbi országos vásárt.

Tűz a temesvári gyufagyárban. Mint Temesvárról jelentik, arányaiban hatalmas és mérhetetlen veszedelemmel fenyegető tűz pusztított szombat vasárnapra virradó éjszaka a Józsefvárosban. Az Első Temesvári Gyufagyárban támadt a tűz, amelynek egy nagy raktárépület és százezer koronát meghaladó értékkel bíró áru esett áldozatul. Az óriási mennyiségű gyúlékony anyag gazdag tápot nyújtott a háznagyságu lángoknak, amelyek elhamvasztással fenyegették a szomszédos gyárépületeket is. A derék tűzoltó-gárda emberfeletti munkája lokalizálta a veszedelmes elemet, amely így is jelentékeny kárt tett. A raktárépület teljesen leégett és oda-vesztett a sok áru és nyersanyag.

TÁVIRATOK

A válság.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Wekerle Sándor miniszterelnök titkára, báró Skerlecz Iván miniszteri tanácsos kíséretében tegnap este 7 órakor odaérkezett a magyar házba szállt. A miniszterelnök megérkezése után Popovics Sándor bankormányzót fogadta, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Ma reggel 9 órakor a miniszterelnök az ugyanacsak ma odaérkezett Zichy Aladár gróffal, a király személye körüli miniszterrel tanácskozott.

Zichy Aladár gróf a királynál.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Zichy Aladár gróf ma délelőtt Wekerlével való tanácskozása után Schönbrunnba hajtattott, ahol a király a minisztert délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson fogadta.

A miniszterelnök királyi kihallgatása.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi távirat szerint Wekerle Sándor miniszterelnököt a király holnap délelőtt 10 órakor fogadja külön kihallgatáson.

Közös miniszteri tanácskozás.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, ma délelőtt 11 órakor a külügyminiszteriumban közös miniszteri tanácskozás volt Aerenthal gróf közös külügyminiszter elnöklésével. A tanácskozáson a három közös miniszteren kívül a magyar kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, az osztrák kormány részéről Bienerth báró osztrák miniszterelnök és Bilinszky pénzügyminiszter vettek részt.

Justh Gyula Budapesten.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma délelőtt tornyai birtokáról Budapestre érkezett.

A bankkérdés.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Neue Freie Presse“ legutóbbi számában vezetőhelyen hosszabb cikkben foglalkozik a magyar politikai válsággal. A cikk a többek között azt mondja, hogy bir szerint a dualisztikus minisztereknek az a kívánságuk, hogy a Justh Gyula által vezetett bankcsoport minden kitérés nélkül azon határozat elé állítsák, hogy a bankközösség a vámközösség idejére meghosszabbíttassék. A

függetlenségi miniszterek persze visszarettennek ettől. Tudják, — írja a lap — hogy a bankközösség nagy előny Magyarországra nézve és hogy tisztára képtelenség volna az önálló bank dolgában ellentétbe helyezkedni a koronával, amely ezt határozottan ellenzi, mindazonáltal szeretnék ezt az igazságot burkoltabb formában a nyilvánosság elé hozni s a nép előtt olybá tűnni, mintha az önálló bank eszméje mellett harcolnának. Ezért követelnek olyan programot, a melyben a kormány kötelezze magát, hogy folytatni fogja az önálló bank előkészítő munkáit. Az egyedüli nehézség azonban nem pusztán csak a bankkérdés, hanem a választói reform kérdése is, a melynél különböző, néha egymással teljesen ellentétes pártérdekek keresztezik egymást.

A kormány álláspontja.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ ered. távirata.) A bécsi „Neue Freie Presse“ budapesti levelezője azt írja, hogy a legutóbbi miniszteri tanácskozások nem voltak le oly simán, mint ahogy azt sokan a politikusok közül remélték és még ma is kérdés, hogy sikerülni fog-e a kormány tagjai között a válság mikénti megoldására nézve teljes egyetértést teremteni. Tisztában vannak azzal, hogy a jelenlegi kuszált helyzetből csak egy ut vezet ki és ez az, hogy minden más vitás kérdést félretéve, a választói reform kérdését helyezték előtérbe, de hogy miként történjék ez, arra vonatkozólag még nincs teljes egyetértés a kormány tagjai között. Ebben a kérdésben ugylátszik Kossuth nézetei nem egyeznek meg Andrássy és Wekerle álláspontjával, mert amíg a függetlenségi párt a kibontakozásnak ezt a módját csak mint ideiglenes megoldást hajlandó tekinteni, addig a 67-es pártok minden igyekezettel azon vannak, hogy a pártviszonyokat tartós időre konszolidálják s ezért akarják már most a bankkérdésnek radikális uton való megoldását, vagyis más szóval: az ország népének nyíltan tudomására kell adni, hogy az önálló bank felállítása jelenleg politikai és gazdasági okokból is teljesen lehetetlen és keresztülvihetetlen követelés.

Andrássy és a választói reform.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Andrássy Gyula grófhöz közeliálló forrásból a választói jog reformjára vonatkozólag jelentik, hogy Andrássy mindig vallotta és vallja ma is azt a felfogást, hogy ő a javaslatában lefektetett elvekkel áll vagy bukik, de ez nem jelenti azt, hogy esetleg nem járul hozzá olyan módosító indítványhoz, amely javaslatára lényegét nem érinti. Sőt az is ismeretes, hogy egyes, a hazafias komoly bírálatokban felmerült szempontokat maga Andrássy szándékozik a javaslat tárgyalása alkalmával érvényesíteni.

A trónörökös a német hadgyakorlatokon.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös ma reggel kíséretével Merгентhanba utazott, hogy a német császár meghívására részt vegyen a császári hadgyakorlatokon.

A kormány és a román egyház.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Politikai körökből eredő hírek szerint a legutóbbi minisztertanács a román egyházzal való konfliktus dolgában érdemlegesen nem határozott. Az érdemleges határozat az állandó kormány feladata lesz. A kultuszminiszter azonban leiratot intézett a román egyházi hatósághoz, amelyben további ellenkezések esetére kilátásba helyezi a kongrua-kiegészítés megvonását. Az ügyben különben a képviselőház szeptember 28-iki ülésén a nemzeti-párt egyik tagja sürgős interpellációt intéz a kormányhoz.

Vámkonferencia.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik ott a jövő hét folyamán vámkonferenciát tartanak az összes érdekelt miniszteriumok bevonásával, amelyen szöbakerülnek majd az összes függő kereskedelempolitikai kérdések, mint például a Balkán-államok kereskedelmi szerződésai stb. Tegnap az osztrák miniszterelnök a Reichsrath agrár-csoportjainak a vezéréberével tanácskozott, amely tanácskozásnak az volt a célja, hogy Bienerth báró miniszterelnök tiszta képet nyerjen afelől, hogy milyen feltételek mellett volnának hajlandók az agráriusok az ellentállást feladni. Illetékes helyen biznak abban, hogy az agráriusok a kereskedelmi politika elé nem fognak továbbra is akadályokat gördíteni.

György herceg.

Budapest, szept. 14. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, az az akció, mely György hercegnek trónörökössé való visszahelyezése érdekében megindult, az ifju-radikálisok sorában heves ellenzésre talál. A párt hivatalos lapjában, az „Odjek“-ben kiméletesen bár, de kifejtik ennek a tervnek a lehetetlen voltát, ellenben a párt másik két lapja a legerélyesebben kikel György herceg ellen s a dinasztiaát se kiméli meg a fenyegetésektől, ha netalán szintén a terv mellett foglalna állást, sőt a kormányhoz közelálló lapok is fenyegető állást foglalnak el György herceggel szemben, aki állítólag barátai előtt kijelentette, hogy most már azért is törekedni fog arra, hogy szándékait keresztülvigye.

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratok a következő árakat jegyezték: Buza (októberre) . . . . . 27.16 — — Buza (áprilisra) . . . . . 27.44 — — Rozs (októberre) . . . . . 19.04 — — Zab (októberre) . . . . . 14.56 — — Tengeri (októberre) . . . . . 14.08 — —

Közgazdaság.

□ **A gabonavámok felfüggesztése.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a napokban tartott közgyűlésén a zágrábi kamara indítványára elhatározta, hogy a kamara fölterjesztésben fogja kérni a kereskedelmi minisztert, hogy tekintettel a folyó évi mostoha terméseredményre a gabonavámok felfüggesztését ideiglenesen rendelje el.

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilos	ára 100 kg	kilos	ára 100 kg
Piszavidéki	75	—	79	24.20—28.60
„	76	—	80	28.30—28.80
„	77	27.60—27.85	81	—
„	78	27.80—28.10	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.90—28.10
„	76	—	80	28.10—28.50
„	77	27.40—27.70	81	—
„	78	27.70—27.90	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.00—28.30
„	76	—	80	28.20—28.65
„	77	27.60—27.80	81	—
„	78	27.70—28.00	82	—
Bánsági	75	—	79	28.10—28.35
„	76	—	80	28.30—28.65
„	77	27.60—27.85	81	—
„	78	27.80—28.10	82	—
Bácskai	75	—	79	28.20—28.60
„	76	—	80	28.30—28.80
„	77	27.60—27.85	81	—
„	78	27.80—28.10	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	19.10—19.30
„ középminőségű új	—	—	—	18.90—19.10
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14.35—14.65
„ „ II. rendű	—	—	—	14.00—14.20
Zab I. rendű	—	—	—	15.20—15.40
„ II. rendű	—	—	—	14.60—15.00
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.20—15.40
Körpe	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Déli tőzsde.	Utőtőzsde zárlata.
Magyar hitelrészv. 758.50	Magyar hitelrészv. 778.50
Osztrák hitel 668.25	Osztrák hitelrészv. 668.25
Magyar koronajár. 92.55	Koronajáradék —
Leszámitolóbank 492. —	Leszámitolóbank 491.50
Jelzálogbank 456.50	Jelzálogbank 455. —
Rimamurányi vmű 710. —	Rimamurányi vmű 700. —
Államvasút 761.50	Államvasút 761.50
Városi villamos 285.50	Városi vasút 285.50
Közüti vasút 597.50	Közüti vasút 597.25

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

4504/1909. sz. Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Keglevichháza, Bolgártelep és Pusztakeresztur községek által Keglevichháza székhelyvel rendszeresített 800 korona évi fizetéssel egybekötött **körjegyzői irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi szeptember hó 25-éig** küldjék hozzám be.

Nagyszentmiklós, 1909. évi szept. 7.

Hady,
főszolgabíró.

832-3.3

Hirdetmény.

Alólirott ezennel közhírré teszem, hogy **Brtko Pál örökösének tulajdonát képező s a torontálerzsébetlaki 44. sz. tkvi betétben felvett ingatlanok felerészét folyó évi szept. 19-ik napjának d. e. 9 órájkor** Torontálerzsébetlak község ház tanácstermében egy évi időtartamra nyilvános árverés útján berbe adom.

Árverési feltételek alólirottánál meg tudhatók.

Torontálerzsébetlak, 1909. évi szept. 5.

Schwarz Frigyes,
községi jegyző, zárgondnok.

834-3.3

5154/1909. sz. A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Arlejtési hirdetmény.

A törökkanizsai járás utibizottsága a kezelése alá tartozó közlekedési utakon 1910. évben szükségelt **zuzott kavicsot** biztosítandó, e célból zárt ajánlati versenytárgyalást hirdets az ajánlatoknak a törökkanizsai szolgabírói hivatalhoz leendő benyújtására folyó évi **október 10-ik napját** tűzi ki.

Szállítandó lesz: 1. Szőregyi vasuti állomásra 416 m³; 2. Az oroslamosi állomásra 220 m³; 3. A törökkanizsai tiszai rakodóra 430 m³; 4. A szerbkereszturi tiszai rakodóra 280 m³; 5. A tiszaszentmiklósi tiszai rakodóra 300 m³; 6. A torontál-józseffalvai tiszai rakodóra 500 m³ zuzott kavics, mintegy 1000 kgr. pro m² törési határértékű szilárdságu és fagyálló közetből a feltételeknek megfelelően aprózva.

A szállítandó kő vállalkozó által a fentebb megjelölt hajó, illetőleg vasuti állomásokon kirakva, közmunkával fog az egyes utzakaszokra kifuvaroztatni, hol vállalkozó azt megtörteni és szabályos prismákba rakottan köteles átadni.

Ajánlkozni lehet külön-külön az 1., 2., illetőleg a 3., 4., 5. és 6. tétel alatti szállításokra.

Az összes közsükséglet 1910. évi április hó 30-ig vállalkozó részéről átadandó; minden ajánlathoz az ajánlati végösszeg után számítandó 6%-os bánatpénzt, avagy óvadékképes értékpapírokat kell csatolni.

Az ajánlatokhoz mintakövek melléklendők.

A beérkezett ajánlatok fölött az utibizottság alólirott elnöke dönt és fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az arra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, vagy az összes ajánlatoktól eltekinthessen.

Törökkanizsa, 1909. évi szept. 10.

Tallián Emil,
főszolgabíró,
mint bizottsági elnök.

842-3.5

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.
Érvényes 1909. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Panesováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 5 óra 45 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versez, Antalfalva—Panesova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

36176/1909. sz.

Torontálvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál a VIII. fizetési osztályba sorozott, az 1904: X. t.-c szerinti kezdőfizetés és lakbérrel javadalmazott **árvaszéki ülnöki**, továbbá ugyanezen t.-c szerinti évi kezdőfizetés- és lakbérrel javadalmazott, a IX. fizetési osztályba sorozott egy **aljegyzői** és egy **szolgabírói állás** lévén betöltendő, ugy ezekre, valamint az ezen állások betöltésével netán megüresedő egyéb állásokra pályázatot hirdetek.

Felhivom tehát mindazokat, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy a 125000/1902. sz. belügyminiszteri rendelet 4. §-a szerint szabályszerűen felszerelt, a minősítést is kimutató pályázati kérvényeiket az ugyanazon szakasz szerinti módon nálam folyó évi **október 9-ig** nyujtsák be.

Nagybecskerek, 1909. évi szept. 13

847-3.1

Jankó, alispán.

1380/1909. sz.

A nagykikindai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Tiszahegyes községnél lemondás folytán üresedésbe jött **I. irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Ezen állással havi utólagos részletekben felveendő 800 korona évi fizetés és 30 korona negyedévi előleges részletekben felveendő a járás területére leendő utazásokért megszavazott utiátalányainak elvezete van egybekötve.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, erkölcsi minőségüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a nagykikindai szolgabírói hivatalhoz címezve 1909. évi **szeptember 28-ig** nyujtsák be.

Nagykikinda, 1909. évi szeptember 9.

Horváth Zoltán,
főszolgabíró.

841-2.2

2989/1909. sz.

840-3.

Hirdetmény.

Törökbecse község belterületén levő **mélykut helyreállítandó lenne.**

Felhivatnak mindazon szakközvegek, kik ezt megvizsgálni és szabályszerű költségvetést készíteni hajlandók, hogy alólirott előjáróságnál írásbelileg jelentkezzenek.

A továbbiaknak megállapítása külön egyezmény tárgyát képezi.

Amenyiben a szóban forgó mélykut funkcionálása nem igényelne nagyobb kiadásokat, úgy a munka ki lesz adva.

Törökbecse, 1909. évi szeptember 8.

Községi előjáróság.

T. C. Tisztelettel van szerencsém a n. é. község tudomására hozni, hogy a korvíványai szerinti

gőz-festőde és vegytisztító-intézetet

a legújabb gépekkel ellátva, saját házamban (Erzsébet-tér 5. sz. a., a Korona-szálloda mellett) megnyitottam. Elvállalok festésre, ugyszintén vegyi tisztításra ur, női, gyermekruhákat és tisztí egyenruhákat, mindennemű gyapjú- és pamutszöveteket; függönyök a a legmodosabban tisztíttatnak és festetnek. Főtörökvesem odairányul, hogy jó, pontos és olcsó kiszolgálással a n. é. közönség megalégedését kiérdemeljem.

828-5.3

Kiváló tisztelettel

Szenessy István.**HÁZELADÁS.**

Deák Ferenc-u. 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással s nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNÉ BRAJER MARIA.**ELADÓ TELJES LAKBERENDEZÉS.**

Négy szoba- és konyha-berendezés (darabonként is), zongora, elköltözés miatt azonnal eladó

Gizella-part 4. szám alatt.

829-3.3

ELADÓ.

Tükrös előszobafal
eladó
Deák Ferenc-utca 7. sz.

595-x.37

GYAROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.